

WP-8z

140 mm wieloprowadnicowa wyrzutnia pocisków rakietowych WP-8z wz. 1960

WP-8z – polska wyrzutnia rakietowa dla wojsk powietrznodesantowych.

Typ i przeznaczenie uzbrojenia

Wieloprowadnicowa wyrzutnia kołowa niekierowanych pocisków rakietowych. Była przeznaczona do niszczenia celów powierzchniowych, a zwłaszcza rażenia i obezwładniania siły żywej oraz środków ogniowych piechoty, niszczenia stanowisk ogniowych przeciwnika artylerii oraz sprzętu bojowego znajdującego się w rejonach ześrodkowania, jak również polowych umocnień bojowych.

Historia konstrukcji

140 mm kołowa, holowana wyrzutnia niekierowanych pocisków rakietowych typu WP-8z, polska wieloprowadnicowa wyrzutnia, która została przyjęta do uzbrojenia Wojska Polskiego w 1961 roku.

Polski system rakietowy typu WP-8z został opracowany w latach 1960-1961 przez zespół konstruktorów Centralnego Naukowo-Badawczego Poligonu Artyleryjskiego w Zielonce koło Warszawy. W jego składzie znajdowali się m.in.: major magister inżynier B. Habaj, major magister inżynier M. Orbidan, porucznik inżynier M. Olszak i porucznik inżynier I. Witczak. Sama wyrzutnia została skonstruowana z myślą o jej zastosowaniu w jednostkach powietrzno-desantowych. Pierwsze egzemplarze wyrzutni trafiły na wyposażenie Wojska Polskiego w 1961 roku pod oznaczeniem 140 mm wyrzutnia artyleryjska WP-8z. W czasie prac konstrukcyjnych do jej budowy wykorzystano szereg elementów istniejącego już sprzętu artyleryjskiego. Pozwoliło to na stosunkowo szybkie opracowanie, a następnie wdrożenie do produkcji seryjnej zestawu WP-8z. Ważnymi cechami nowej konstrukcji były: prostota techniczna konstrukcji, jej niewielka masa oraz przy tym duża manewrowość, co pozwalało na holowanie jej przez lekkie samochody osobowo-terenowe. Samą wyrzutnię można było zrzucać z samolotów transportowych na lekkich platformach desantowych.. Wyrzutnię rakietową WP-8z cechowała duża siła ognia, co w warunkach bojowych mogło zastąpić kilka dział artyleryjskich mniejszego kalibru. W latach 70.-tych XX wieku nastąpiły próby sprzedaży wyrzutni do

Chile oraz Peru, jednak ostatecznie próby te zakończyły się nieudaniem.

W latach 70.-tych XX wieku została opracowana nowsza wersja, oznaczona jako WM-18, która znalazła się na uzbrojeniu okrętów polskiej Marynarki Wojennej. Wyrzutnia była osadzana na specjalnej morskiej platformie.

Warszawa, Muzeum Polskiej Techniki Wojskowej

Polskie holowane wyrzutnie niekierowanych pocisków rakietowych WP-8z były produkowane w Hucie Stalowa Wola. Ocenia się, że w latach 1961-1965 na potrzeby jednostek powietrzno-desantowych zostało wyprodukowanych około 40 egzemplarzy tych wyrzutni.

Budowa konstrukcji

Kołowa wyrzutnia niekierowanych pocisków rakietowych WP-8z składała się z dwóch zasadniczych części: części artyleryjskiej i dwukołowego podwozia. Część artyleryjską tworzył pakiet ośmiu krótkich przewodnic rurowych, gładkościennych, zaadaptowanych z samobieżnych połowych wyrzutni rakietowych MB-14, które umieszczono w dwóch rzędach, w każdym rzędzie były 4 przewodnice rurowe, na ramie i umocowanych na lekkiej resorowanej podstawie dwukołowej pochodzącej od armaty przeciwpancernej wz. 42. Z lewej strony ramy znajdował się odchylny wspornik, który posłużył do

zamocowania zaadaptowanych z nieużywanych już armat dywizyjnych ZiS-3 kalibru 76,2 mm – przyrządów celowniczych. W ich skład wchodził celownik mechaniczny oraz kątownik działowy. Przyrządy celownicze, które były dodatkowo chronione przez działaniem gazów wylotowych wystrzeliwanych pocisków rakietowych, chroniła specjalnie zaprojektowana blaszana osłona. Naprowadzanie na odpowiedni azymut wyrzutni następowało za pomocą ręcznych manipulatorów w kierunkach poziomym i pionowym. W położeniu bojowym wyrzutnia spoczywała na dwóch rozstawnych ogonach i znajdującej się w przedniej części podwozia platformie ogniowej oraz przedniej podporze stabilizującą wyrzutnię podczas prowadzenia ognia. Z wyrzutni można było prowadzić ogień pojedynczy oraz pełnej salwie rakietowej. Odpalanie pocisków rakietowych następowało elektrycznie za pomocą ręcznej odpalarki z przewodem kablowym o długości do 45 metrów. Kołowa lekka wyrzutnia typu Wp-8z mogła być holowana przez lekki samochód terenowy typu GAZ-69 czy później UAZ-469.

W Wojsku Polskim

Pierwsze tego typu wyrzutnie rakietowe WP-8z trafiły na wyposażenie Wojska Polskiego w drugiej połowie 1961 roku. Weszły one w skład pododdziałów artylerii jednostki powietrznodesantowej. Holowane wyrzutnie WP-8z służyły w 5. Dywizjonie Artylerii Mieszanej (5. DAM) 6pdpd. Dywizja miała na stanie 20 sztuk WP-8z – 3 baterie po 6 sztuk + 2, w tym

dwie baterie kadrowe. Przez następne lata stanowiły mocne wsparcie ogniowe desantowców w zwalczaniu celów powierzchniowych. Ostatecznie z uzbrojenia Wojska Polskiego zaczęto je wycofywać w pierwszej połowie lat 80.-tych XX wieku. Po zdaniu wyrzutni, część z nich została sprzedana Burkina Faso w Afryce, dokładna ilość nie jest znana. Na pewno w Polskich zbiorach muzealnych zachowało się 8 sztuk wyrzutni, istnieją przesłanki, że jest jeszcze jedna, ale dokładna lokalizacja nie jest mi znana.

Dziękuję za pomoc Panu Piotrowi Krokodyłowi (<https://www.facebook.com/piotr.krokodyl>)

Stosowana amunicja

- Pocisk raketowy: TRS-140 (M-14)
- Typ pocisku: niekierowany pocisk raketowy, stabilizowany obrotowo
- Rodzaje pocisków: odłamkowo-burzące typu M-140F
- Masa pocisku raketowego: 39,6 kg
- Długość pocisku: 1085 mm
- Prędkość początkowa pocisku: 400 m/s
- Zapas pełnej jednostki ognia (J0): 9 pocisków raketowych

Drzonów, Lubuskie Muzeum Wojskowe

Podstawowe dane taktyczno-techniczne

▪ Państwo: Polska

- Rok opracowania prototypu: 1960 rok
- Rok orzeczenia produkcji: 1961 rok
- Użytkownicy: Polska
- Kaliber prowadnicy rurowej: 140,4 mm
- Donośność maksymalna: 9 810 metrów
- Masa w położeniu marszowym: 750 kg
- Masa wyrzutni w położeniu bojowym: 1070 kg
- Wymiary konstrukcji:
 - Długość – 3520 mm
 - Szerokość – 1615 mm
 - Wysokość- 1380 mm
- Długość prowadnicy rurowej: 1100 mm
- Kąty ostrzału w płaszczyznach pionowych: od -12 stopni do +50 stopni
- Kąt ostrzału w płaszczyźnie poziomej: 28 stopni
- Czas odpalenia pełnej salwy rakietowej: 10 sekund
- Obsługa wyrzutni: 4 żołnierzy
- Prędkość marszowa: po drogach utwardzonych do 60 km/h, w terenie 25 km/h

Bibliografia

1. Artyleria polowa Wojska Polskiego 1943-2018, Autor: Szostek Leszek
2. Pojazdy ludowego wojska Polskiego: Tomasz Szczerbicki
3. Zbigniew Gwóźdź. Wyrzutnie rakietowe, wsparcie dla desantu. „Komandos : militarny magazyn specjalny”. 11/1998, listopad 1998. Kraków: Wydawnictwo Jagiellonia